

Total No. of Printed Pages—7

4 SEM TDC GECOM (CBCS) 404

2025

(May/June)

COMMERCE

(Generic Elective)

Paper : GE-404

(**Indian Economy**)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ দিয়া : 1×8=8

Answer the following as directed :

- (a) তলৰ কোনটো মানৱ উন্নয়ন সূচকৰ নিৰ্দেশক নহয়?

Which of the following indicators is not used in Human Development Index (HDI)?

- (i) জনমূৰি আয়

Per capita income

(2)

(ii) শিক্ষা

Education

(iii) পৰিবেশ

Environment

(iv) জীৱন প্ৰত্যাশা

Life expectancy

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

(b) প্ৰাক্-স্বাধীনতা কালত ভাৰতীয় অৰ্থনীতি প্ৰধানকৈ
ঔদ্যোগিক খণ্ডৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ আছিল।

(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)

The Indian economy was primarily
dependent on the industrial sector on
the eve of Independence.

(Write true or false)

(c) গ্ৰাম্য ভাৰতবৰ্ষত দেখা দিয়া এক নিবনুৱা প্ৰকাৰৰ নাম
লিখা।

Name one type of unemployment
prevalent in rural India.

(d) আপেক্ষিক দৰিদ্ৰতা কি?

What is relative poverty?

(Continued)

(e) তলৰ কোনটো গোলকীয়কৰণ নীতিৰ বৈশিষ্ট্য নহয়?

Which of the following is not a feature of globalization?

(i) শুষ্ক আৰু পৰিমাণ নিৰ্ধাৰণ দূৰীকৰণ

Removal of tariffs and quotas

(ii) অনুজ্ঞাপত্ৰ ব্যৱস্থাৰ বাতিল

De-licensing

(iii) বণ্টানি বৃদ্ধি

Export promotion

(iv) বৈদেশিক মুদ্ৰাৰ সংস্কাৰ

Foreign exchange reforms

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

(f) সেউজ বিপ্লৱৰ ফলত বিস্তৰভাৱে উৎপাদন বৃদ্ধি হৈছিল

The Green revolution resulted in a great increase in production of

(i) গৈছে আৰু ধানৰ

wheat and rice

(ii) গোমধান আৰু সৰিয়হৰ বীজৰ

maize and mustard seeds

(iii) চেনি আৰু কুঁহিয়াৰ
sugar and sugarcane

(iv) কপাহ আৰু মৰাপাট
cotton and jute

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

(g) Oil and Natural Gas Corporation
(ONGC) এক নৱবহু কোম্পানী।

(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)

Oil and Natural Gas Corporation
(ONGC) is a Navaratna Company.

(Write true or false)

(h) ভাৰতবৰ্ষত বৰ্তমান কোনটো খণ্ডই সৰ্বাধিক প্ৰত্যক্ষ
বৈদেশিক বিনিয়োগ আকৰ্ষিত কৰিছে?

Which sector in India currently attracts
the highest amount of Foreign Direct
Investment (FDI)?

2. তলৰ যি কোনো চাৰিটা বিষয়ৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা :

4×4=16

Write short notes on any *four* of the
following :

(a) ভাৰতবৰ্ষত নিবনুৱা সমস্যাৰ প্ৰকাৰ

Types of unemployment in India

(b) প্ৰত্যক্ষ বৈদেশিক বিনিয়োগৰ গুৰুত্ব

Importance of Foreign Direct Investment

(c) অর্থনৈতিক বিকাশ আৰু উন্নয়নৰ মাজৰ পাৰ্থক্য

Difference between economic growth and economic development

(d) আমদানি বিকল্পীকৃত উদ্যোগীকৰণ

Import substituting industrialization

(e) ভাৰতবৰ্ষই সন্মুখীন হোৱা পৰিবেশজনিত সমস্যাসমূহ

Environmental issues faced by India

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া (প্ৰতিটো ৫০০ শব্দৰ ভিতৰত) :

Answer the following questions (**within 500 words** each) :

3. মানৱ উন্নয়ন মানে কি? এক কাল্পনিক উদাহৰণৰ সহায়ত UNDP-ৰ মানৱ উন্নয়ন সূচক নিৰ্ধাৰণৰ পদ্ধতিটো আলোচনা কৰা।

2+10=12

What is human development? Discuss the method of calculation of the Human Development Index of UNDP with a hypothetical example.

অথবা / Or

অর্থনৈতিক উন্নয়নৰ সংজ্ঞা দিয়া। অর্থনৈতিক উন্নয়নৰ পৰিমাণসমূহ সমালোচনাৰ সৈতে ব্যাখ্যা কৰা।

2+10=12

Define economic development. Critically discuss the measures of economic development.

4. ভাৰতবৰ্ষৰ অৰ্থনীতিৰ বৃত্তিগত গাঁথনিৰ ওপৰত আলোচনা কৰা। ভাৰতবৰ্ষৰ বৃত্তিগত গাঁথনি পৰিবৰ্তনৰ কাৰণসমূহ কি কি? 6+5=11

Discuss the occupational structure of Indian economy. What are the causes behind the changes in occupational structure in India?

অথবা / Or

- স্বাধীনতাৰ সময়ত ভাৰতীয় কৃষিক্ষেত্ৰৰ অৱস্থা বৰ্ণনা কৰা। 11

Describe the condition of Indian agriculture at the time of Independence.

5. ভাৰতবৰ্ষৰ পঞ্চবাৰ্ষিক পৰিকল্পনাৰ উদ্দেশ্যসমূহ কি কি? পঞ্চবাৰ্ষিক পৰিকল্পনাৰ অভিবৰ্তন আৰু প্ৰভাৱসমূহ আলোচনা কৰা। 5+6=11

What are the objectives of the Five-Year Plans of India? Discuss the evolution and impact of the Five-Year Plans in India.

অথবা / Or

- ৰাজকোষীয় নীতি কি? ভাৰতবৰ্ষৰ ৰাজকোষীয় নীতিৰ উদ্দেশ্যসমূহ উল্লেখ কৰা। ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ ওপৰত ৰাজকোষীয় নীতিৰ প্ৰভাৱৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰা। 2+3+6=11

What is fiscal policy? Mention the objectives of fiscal policy. Briefly discuss the implications of fiscal policy on Indian economy.

6. ভাৰতবৰ্ষৰ ভূমি সংস্কাৰ নীতিসমূহৰ সমালোচনামূলক ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱা।

11

Discuss critically the land reform policies of India.

অথবা / Or

ভাৰতবৰ্ষৰ দৰিদ্ৰতা সমস্যাৰ কাৰণসমূহ কি কি? দৰিদ্ৰতা দূৰীকৰণৰ বাবে ভাৰত চৰকাৰে গ্ৰহণ কৰা নীতিগত ব্যৱস্থাসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

5+6=11

What are the causes of poverty in India? Discuss the policy measures taken by the Government of India for poverty eradication.

7. ভাৰতৰ কৃষিক্ষেত্ৰত প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা। আধুনিক প্ৰযুক্তিবিদ্যা কৃষিক্ষেত্ৰত গ্ৰহণ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত দেখা দিয়া মুখ্য হেঙাৰসমূহ কি কি?

7+4=11

Discuss the role of technology in Indian agriculture. What are the main challenges in adopting modern technology in agriculture?

অথবা / Or

ভাৰতবৰ্ষত ৰাজহুৱা খণ্ডৰ উদ্যোগসমূহৰ ভূমিকা আৰু কাৰ্যক্ষমতা সমালোচনামূলকভাৱে পৰ্যালোচনা কৰা।

11

Critically analyze the role and performance of public sector undertakings in India.

***